

Utvärdering av RAS för skyeterrier 2021

RAS för skyeterrier reviderades i maj 2019. Nedan följer en utvärdering.

I ursprungslandet England räknas numera skyeterriern in bland de utrotningshotade raserna. I Sverige hör skyeterriern till Svenska Terrierklubben och Arbetsgruppen för numerärt små terrierrasor, NSTR.

I Sverige har registreringsstatistiken varierat, men alltid legat väldigt lågt i förhållande till andra terrierrasor. Rasen har en mycket snäv avelsbas och ett mycket lågt antal registrerade valpar. För att skyeterriern i Sverige ska vinna mark, behövs det en strategi för fler nya valpköpare och uppfödare av rasen.

Hundar från olika linjer bör användas i aveln och avelsdjur bör väljas med stor omsorg. Då rasens överlevnad till stor del är beroende av importörer och uppfödare som finns utomlands, kan en rekommendation till uppfödare vara att tänka på att importera avelsdjur med lågt släktskap med de svenska hundarna. Att undvika tidigare gjorda kombinationer, kraftig inavel och att använda avelsdjur ur så många familjer som möjligt. Det är dock viktigt att inte "stirra sig blind" på att få ner inavelsökningen, utan ta hänsyn till hundarnas hälsa och temperament. Varje ny blodslinje som ska provas, bör granskas kritiskt.

POPULATION

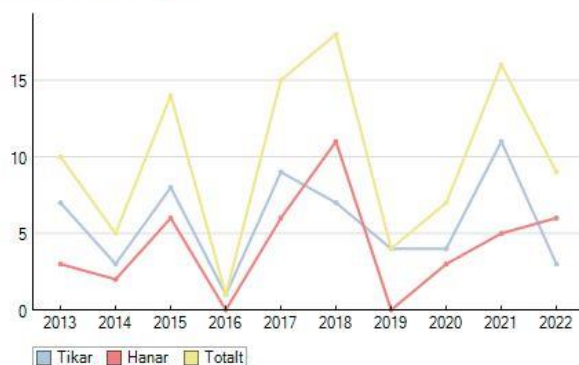
Registreringarna var något högre 2021 än 2020, då två nya uppfödare har haft varsin kull. Då de två senaste åren har präglats av pandemin och inställda utställningar, har förutsättningarna inte varit de bästa och inte heller efterfrågan på valpar har varit så stor.

Antal registreringar

Registreringsår: 2013 - 2022 Visa

Antal reg/år	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tikar (varav importer)	7 (1)	3 (2)	8	1 (1)	9 (4)	7	4 (4)	4 (1)	11 (1)	3 (1)
Hanar (varav importer)	3 (2)	2 (1)	6 (1)	0	6 (3)	11 (2)	0	3	5 (1)	6
Totalt	10 (3)	5 (3)	14 (1)	1 (1)	15 (7)	18 (2)	4 (4)	7 (1)	16 (2)	9 (1)

Importer kan visas fr.o.m. 2004.

Kommentar till registreringar:

Under 2021 registrerades 16 skyevalpar, varav två importer. Kullarna kommer från två uppfödare med varsin kull valpar. Två tikar och två hanar har använts till kullarna. En kull var en upprepning från 2018, men född i annan kennel. De två importerna, en hane respektive en tik, kommer från Tjeckien och USA.

Använda avelsdjur

2009	2010	2011	2013	2014	2015	2017	2018	2020	2021	2022
2	1	2	1	1	2	1	2	1	2	2
2	1	2	1	1	2	1	2	1	2	2
2	1	1	1	1	2	1	2	1	2	2

Kommentar till använda avelsdjur:

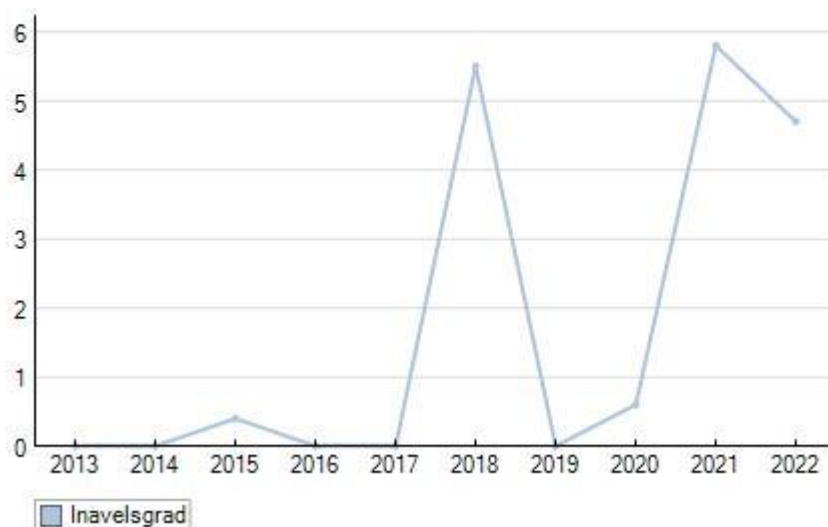
Ingen hanhund har använts till fler än fem kullar per år sedan den rekommendationen infördes i mitten av 80-talet.

Inavelsökning

Visa fr.o.m.: 2013 ▼ t.o.m.: 2022 ▼ Typ: inavelsgrad ▼ Visa

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inavelsgrad	0 %	0 %	0,4 %	-	0 %	5,5 %	-	0,6 %	5,8 %	4,7 %

Rasens genomsnittliga inavelsgrad. Beräknad över 5 generationer.

Kommentar till inavelsökning:

Målet enligt RAS är att hålla inavelsökningen på en fortsatt låg nivå, under 6,25 procent, men helst lägre. En inavelsökning runt 4 procent kan anses vara relevant för rasen.

Importer

Antalet importerade skyeterriers har alltid varit förhållandevis frekvent genom åren. Ett par importer om året är vanligt. Importerna kommer i huvudsak från Finland, där det också föds flest valpar, och med en större genetisk bredd än i Sverige. Även från Österrike, USA, England och Belarus har det importerats skyeterriers som använts i avel.

HÄLSA

Trots en mycket snäv avelsbas har rasen haft få hälsoproblem. Skyeterriern är en frisk och sund hund i allmänhet. Skyeterriern är inte ansluten till något hälsoprogram. Tikar har extremt lätt att valpa, får som regel stora kullar och har mycket god fertilitet, enligt nu verksamma uppfödare.

Puppy Limp

Frambenshältor förekommer i ung ålder, så kallad Puppy Limp, främst hos individer som överbelastar frambenen. Det kan förekomma krokiga framben och lösa armbågar. Uppfödarna bör därför ägna särskilt uppmärksamhet på frambenen vid avel. Skyeterrierns framben ska vara så raka som möjligt och det är viktigt att armbågsplaceringen är korrekt mot kroppen samt att framtassarna är riktade framåt. Det finns statistik från Finska Skyeterrierklubben om frambensröntgen och klassning. Flera av resultaten kommer från svenska hundar i avel. Rekommendationen idag är att kontrollera hundarnas armbågsstatus före parning.

Övrig hälsa

Ultraljud-diagnostik för renal dysplasi finns, men är osäkert. DNA-test kan bli en möjlighet för diagnos.

DNA-test för skyeterrierhepatit är på väg att utvecklas i England. Än så länge är det endast genom biopsi som en säker diagnos kan ges.

Ett antal artiklar om olika förekommande sjukdomar har under året publicerats internationellt. Framför allt har hemangiosarkom, en typ av blodcancer, blivit vanligare hos skyeterrier, en markör tycks vara gemensam för flera raser.

Då rasklubb fortfarande saknas, är kommunikationen om hundarna och deras eventuella hälsoproblem bristfällig. En oro har vuxit fram att frambensproblematiken kan komma tillbaka.

Ett informationsarbete kommer att initieras mellan uppfödarna och hundägarna ska upplysas om problematiken individuellt. En workshop kommer att organiseras 2022, där förhoppningsvis en dialog och kommunikation som kan påräknas framtiden för skyeterriern i Sverige tar fart.

MENTALITET

Skyeterriern är en enmanshund som älskar sin familj. Trots sin elegans är den robust och tackar aldrig nej till en långpromenad och annan trevlig samvaro med sin familj. Den kan vara reserverad mot främlingar, men får aldrig vara aggressiv. Temperamentet har varierat under åren, och det har alltid funnits hundar som haft god mentalitet. Rasens temperament och lynne har påtagligt förbättrats, då uppfödare i sin avel valt att använda hundar med god mentalitet. Alla uppfödare vill ha hanterbara hundar och som fungerar bra i samhället, utan att man för den skull förlorar rasens särdrag.

Målet i RAS är att fortsätta jobba för att ostadig mentalitet försvinner ur rasen. Rasen är reserverad mot främlingar, men aldrig aggressiv. Detta är ett speciellt karaktärsdrag hos skyeterriern som man vill slå vakt om. Uppfödarna uppmanas att endast använda hundar i avel utan överdrivna rädsloreaktioner eller aggressivt beteende.

Ingen skyeterrier är hittills BPH-testad. BPH är ett bra verktyg för att utvärdera skyeterrierns temperament. Ett mål i RAS för mentalitet är att åtminstone en skyeterrier per år ska genomgå BPH, och i första hand avelsdjuren.

EXTERIÖR

Rasen ser ungefär likadan ut världen över, men Storbritannien är mer uppmärksam på att hålla en korrekt storlek, än vad som är fallet i till exempel i Norden, där helhetsperspektivet är mer i fokus vid bedömning. Dock är storleken inte oväsentlig. Om skyeterriern blir alltför stor kan den tappa i korrekt rastyp. Ett mål i RAS är att uppfödarna ska sträva efter något mindre hundar.

Den genomsnittliga exteriöra kvaliteten är fortfarande mycket god. I stort håller skyeterriern en hög klass på utställningarna. Rasens höga exteriöra kvalitet ska beaktas, men hänsyn måste tas till hundarnas hälsa och temperament. Varje ny blodslinje som ska provas, bör granskas kritiskt

Skyeterrierns framben skall vara så raka som möjligt. Dock ej "terrierraka", vilket då jämföras med till exempel foxterrier. Det är viktigt att armbågsplaceringen är korrekt, mot kroppen, och att framtassarna är riktade framåt. Särskild uppmärksamhet skall därför ägnas frambenen och rörelserna som skall vara sunda och utan tendens till hälta, även om skyeterrier sedan 2014 inte längre är observandum för detta i SRD*. *SRD, Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar rörande exteriöra överdrifter hos rashundar.

Lysekil den 31 juli 2022

Jana Pickova, uppfödare i samarbete med SvTeK AK, Lena Lidsell